

Forfatter: Ewald, Johannes

Titel: Udrag fra Herr Panthakaks Historie og Meeninger

Citation: Ewald, Johannes: "Herr Panthakaks Historie og Meeninger", i Ewald, Johannes: *Herr Panthakaks Historie og Meeninger*, udg. af Johnny Kondrup, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, i samarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab, cop. 1988, s. 183. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-ewald01dkval-shoot-idm140540296805360/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Herr Panthakaks Historie og Meeninger

XI, *Levnet og Meeninger* nr. XIIa. Desuden findes, nummereret som XIIb, det omtalte løse ark med udkast til en del af *Levnet og Meeninger*, som imidlertid også indgår i nr. XIIa.

Manuskriptet til *Herr Panthakaks Historie* består af et hæfte på 70 sider, sammensyet af 17 1/2 folioark. Manuskriptet blev første gang offentliggjort i 1805. Det skete i Knud Lyne Rahbeks månedsskrift *Minerva* (s. 1-44, 129-162 og 233-274).

Derefter blev Panthakaks historie optaget i Jens Kragh Høsts udgave af Ewalds *Efterlaatte prosaiske Skrifter* 1837, annonceret som et supplement til *Samtlige Skrifter*.

I 1850-55 udsendte Samfundet for den danske Litteraturs Fremme en ottebindsudgave af Ewalds *Samtlige Skrifter*. Udgaven blev besørget af F.L. Liebenberg, men var baseret på forarbejder af brødrene E. L. og Christen Thaarup. I sjette bind (1853) indgik *Herr Panthakaks Historie*.

Liebenbergs udgave var den første kritiske, men ikke desto mindre højt upålidelig. En nøjagtig udgave kom først, da Det danske Sprog- og Litteraturselskab i 1914-24 udsendte Ewalds *Samlede Skrifter* bd. I-VI ved Victor Kuhr, Sv. Aa. Pallis og Niels Møller. *Herr Panthakaks Historie* indgik i bd. IV, 1919. Alle seks bind blev fotografisk optrykt i 1969, men i øvrigt er Panthakaks historie ikke blevet udgivet siden.

Manuskriptet til *Levnet og Meeninger* består som tidligere nævnt af fem hæfter, sammensyede af folioark. De er på henholdsvis 8, 12, 12, 16 og 16 sider. Vi ved fra indledningen i første hæfte og fra samtidige breve, at i hvert fald hæfterne 1-4 blev sendt til pastor Schönheyder og hans hustru samt konferensråd Carstens. Endvidere har kammerjunker Frederik von Moltke (1754-1836) haft dem til gennemlæsning, og han har igen lånt dem ud til teaterdirektør og sekretær i Videnskabernes Selskab C.F. Jacobi (1739-1810).

I Ewalds dødsår 1781 offentliggjorde hans ven, teologen Friedrich Münter (1761-1830), en artikel om hans liv og værk i tidsskriftet *Deutsches Museum*. Münter støttede sig heri på manuskriptet til *Levnet og Meeninger*, som han også citerede i korte udpluk i egen oversættelse. Året efter blev artiklen offentliggjort på dansk i tidsskriftet *Dansk Museum* (siderne 680-700), inklusive citaterne fra *Levnet og*